

Jyri Paasonen

OTT, tutkija, Vaasan yliopisto

Mikko Aaltonen

VTT, professori, Itä-Suomen yliopisto

BIBLIOMETRINEN KATSAUS OIKEUSTIETEELLISIIN
JULKAISUIHIN VUOSINA 2010–2023: TRENDIT,
MÄÄRÄT JA TUTKIJAT

Asiantuntija-artikkeli
Julkaistu 1.11.2014

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUSMETODOLOGIA	2
2.1 TUTKIMUKSEN KOHDE	2
2.2 TUTKIMUSAINEISTO	3
3 TUTKIMUSTULOKSET	4
3.1 JULKAISUJEN MÄÄRÄ JA TYYPIT	4
3.2 TUTKIJOIDEN JULKAISUMÄÄRÄT	7
3.3 OIKEUDENALAT JA ASIASANAT	9
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	11
LÄHTEET	12

1 JOHDANTO

Bibliometriikkaa hyödynnetään laajasti eri tieteenaloilla, kun tarkastellaan tieteenalan tuottamaa tutkimusta määrällisen analyysin keinoin. Tällöin mitataan ja arvioidaan tieteellistä tuotantoa muun muassa julkaisujen, viittausten ja yhteiskirjoittajien verkostojen kautta. Skientometriset ja sosiaaliset verkostanalyysit ovat puolestaan tärkeitä välineitä, jotka auttavat ymmärtämään tieteellisen tiedon tuotannon ja levikin rakenteita sekä dynamiikkaa eri tieteenaloilla. Ne auttavat myös arvioimaan tieteellisen tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta.¹

Suomessa oikeustieteessä ei ole tehty aiempaa laajempaa tutkimusta tieteenalan julkaisuista. Ervastian aiemmat tutkimukset liittyvät oikeustieteelliseen bibliometriikkaan ja tieteenalan sisäisten auktoriteettien analysointiin, kun hän tutki viittauskäytäntöjä oikeustieteellisissä lehdissä ja väitöskirjoissa. Molemmat tutkimukset osoittivat, että oikeustieteen tunnettuihin auktoriteetteihin ja professoreihin viitataan paljon, mikä voi ylläpitää tieteenalan sisäisiä valtasuhteita ja hidastaa uusien ideoiden ja tutkijoiden esiinmarssia.² Alvesalo ja kumppanit ovat puolestaan tutkimuksissaan tunnistaneet oikeustieteen keskeisiä vaikuttajia ja miten heidän ajatuksensa ja työnsä ovat muokanneet tieteenalan kehitystä. Lisäksi he ovat tarkastelleet, mitkä ovat olleet keskeiset teemat ja suuntaukset oikeustieteen tutkimuksessa sekä miten tutkimus on kehittynyt interdisiplinäärisesti.³

Tässä artikkelissa tarkastellaan tilastollisen analyysin keinoin kotimaista oikeustieteellistä julkaisutoimintaa keskittyen erityisesti tieteellisiin artikkeleihin. Empiirisenä aineistona toimivat yleisoikeustieteellisten julkaisuiden Defensor Legis (DL), Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (JFT), Lakimies, Oikeus-lehti, Edilex-sarja ja Oikeustiede–Jurisprudentia-vuosikirja artikkelit vuosilta 2010–2023. Artikkelissa tarkastellaan erityisesti julkaisujen määriä, tyyppejä, aiheita ja tutkijoita sekä keskeisiä muutostrendejä, joita tilastollinen

¹ Ks. lisää Moed 2005 ja Rousseau, Egghe, Guns 2018.

² Ervasti 2010 ja Ervasti 2012.

³ Alvesalo, Kivivuori, Koillinen 2003 ja Alvesalo, Honkatukia, Kivivuori, Melander 2010.

analyysi paljastaa. Aluksi kuvataan tutkimusmetodologia, ja sitten esitetään tulokset. Lopuksi esitetään kokoa-
via johtopäätöksiä.

2 TUTKIMUSMETODOLOGIA

2.1 TUTKIMUKSEN KOHDE

Tämän tutkimuksen kohteena ovat yleisoikeustieteelliset julkaisut (DL, JFT, Lakimies ja Oikeus-lehti, Edilex-
sarja ja Oikeustiede–Jurisprudentia-vuosikirja), joiden profiileja on vertailtu taulukossa 1.

Taulukko 1. Julkaisuprofiilien vertailu.

	DL	Edilex- sarja	JFT	Lakimies	Oikeus	Oikeustiede - Ju- risprudentia
Julkaisija	Suomen Asi- anajajaliitto	Edita Laki- tieto Oy	Suomen Lainopillinen Yhdistys ry	Suomalainen La- kimiesyhdistys	Oikeus- ja yhteis- kuntatieteellinen yhdistys ry ja Oi- keuspoliittinen yh- distys Demla ry	Suomalainen La- kimiesyhdistys
Aloitusvuosi	1920	2007	1870	1903	1972	1971
Numerot vuodessa	6	-	6	8	4	1
Julkaisutyytit	Kirjoituksia käytännön oikeuselä- män eri aloilta, vali- koituja oi- keustapauk- sia sekä se- lostuksia hy- vää asian- ajajatapaa koskevista valvonta- asioiden rat- kaisuista	Edilex-sar- jassa jul- kaistaan korkeata- soisia oi- keustie- teellisiä asiantun- tija-artik- keleja. Syksystä 2023 al- kaen Edi- lex-sar- jassa on julkaistu ainoas- taan ver- taisarvioi- tuja artik- keleita.	Artikkeleja, lyhyempiä kirjoituksia, oikeusta- pauskom- mentteja ja kirja-arvos- teluja	Artikkeleita, kes- kustelupuheen- voroja, oikeus- tapauskomment- teja ja kirja-ar- vosteluja	Artikkelien, kat- sauksia ja kirja-ar- vosteluja ja Oikeu- dellista elämää - palsta, jossa arvioi- daan oikeudellisen maailman tapahtu- mia ja lieveilmiöitä	Vuosikirjassa jul- kaistaan vuosit- tain 4–6 pidem- pää artikkelia.
Julkaisukieli	Suomi	Suomi	Ruotsi, Norja,	Suomi	Suomi	Suomi

			Tanska, Englanti, Saksa			
Julkaistufoorumi-luokituksen taso 2024	1	1	1	2	2	1

DL on Suomen Asianajajaliiton oikeudellinen aikakauskirja. Se on ilmestynyt jo yli sadan vuoden ajan vuodesta 1920 ja on siten Pohjoismaiden vanhin asianajajien lehti. DL on ilmestynyt aiemmin kuusi numeroa vuodessa, ja vuodesta 2021 se on ilmestynyt neljä kertaa vuodessa. Se sisältää kirjoituksia käytännön oikeuselämän eri aloilta, oikeustapauksia ja selostuksia hyvää asianajajatapaa koskevista valvonta-asioiden ratkaisuista. Lehti on tarkoitettu oikeudellisen alan asiantuntijoille ja kaikille oikeuskehityksestä kiinnostuneille. Lehden lukijakunnasta noin puolet on muita kuin asianajajia.⁴

Edilex-sarja on Edita Lakitieto Oy:n Edilex-sivustolla oleva julkaisu. Edilex-sarja on vuodesta 2007 alkaen julkaistu Edilexin oma julkaisusarja, jossa julkaistaan korkeatasoisia oikeustieteellisiä asiantuntija-artikkeleja. Pääpaino on oikeustieteellisissä artikkeleissa eri oikeudenaloilta. Oikeustieteen ohella artikkeleissa käsitellään myös yhteiskuntatieteellisiä kysymyksiä muun muassa kriminologian ja lainsäädäntötutkimuksen alalla. Syksystä 2023 alkaen Edilex-sarjassa on julkaistu ainoastaan vertaisarvioituja artikkeleita.⁵

Ruotsinkielinen JFT on ilmestynyt vuodesta 1865 lähtien. Lehdestä julkaistaan kuusi numeroa vuodessa. JFT on Pohjoismaiden vanhin oikeustieteellinen aikakauslehti. Se on myös ainoa lehti, joka säännöllisesti esittelee ajankohtaisia aiheita Suomen oikeudesta pohjoismaiselle lukijakunnalle myös englannin kielellä. JFT:ssä julkaistaan artikkeleita, lyhyempiä kirjoituksia, oikeustapauskommentteja ja kirja-arvosteluja.⁶

Lakimies on oikeustieteen johtava aikakauskirja, jota Suomalainen Lakimiesyhdistys on julkaissut yli sadan vuoden ajan vuodesta 1903 lähtien. Lakimies on vertaisarvioitu lehti. Se ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa, joista kaksi viimeistä numeroa muodostavat yhdessä teemanumeron. Lehdessä julkaistaan artikkeleita, keskustelupuheenvuoroja, oikeustapauskommentteja ja kirja-arvosteluja.⁷

Oikeus-lehteä julkaisevat yhdessä Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen yhdistys ry ja Oikeuspoliittinen yhdistys Demla ry. Lehteä on julkaistu vuodesta 1972 lähtien. Se ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Oikeus-lehdessä on artikkelien, katsausten ja kirja-arvioiden lisäksi Oikeudellista elämää -palsta, jossa arvioidaan oikeudellisen maailman tapahtumia ja lieveilmiöitä.⁸

Oikeustiede–Jurisprudentia-vuosikirja on Lakimieslehteä vastaavasti Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisema, ja se on ilmestynyt vuodesta 1971 lähtien. Kerran vuodessa ilmestyvässä vuosikirjassa julkaistaan 4–6 pidempää artikkelia.⁹

2.2 TUTKIMUSAINEISTO

Tutkimuksen kohteena olevan aineiston keruun osalta tutkimusajaksi valittiin vuosien 2010–2023 julkaisut, joita oli yhteensä 3 608. Aineisto toimitettiin tutkimuksen käyttöön Edita Lakitieto Oy:n tietokannasta. Näissä artikkeleissa oli yhteensä 4303 henkilöä eli keskimäärin 1,2 kirjoittajaa per artikkeli. Aineiston siistimisen (kirjoitusvirheet nimissä yms.) jälkeen artikkeleissa oli yhteensä 1523 erillistä henkilöä kirjoittajina. Tämä tieto esitetään kuitenkin sillä varauksella, että osa kirjoittajista on saattanut muuttaa sukunimensä seuranta-

⁴ <https://asianajajaliitto.fi/asianajajaliitto/organisaatio/viestinta/defensor-legis/>

⁵ <https://www.edilex.fi/edilex-sarja/tietoa>

⁶ <http://jff.fi/om-jft/>

⁷ <https://www.lakimiesyhdistys.fi/lakimies-aikakauskirja/>

⁸ <https://www.demla.fi/tietoa-lehdesta>

⁹ <https://www.lakimiesyhdistys.fi/julkaisut/oikeustiede-vuosikirja/>

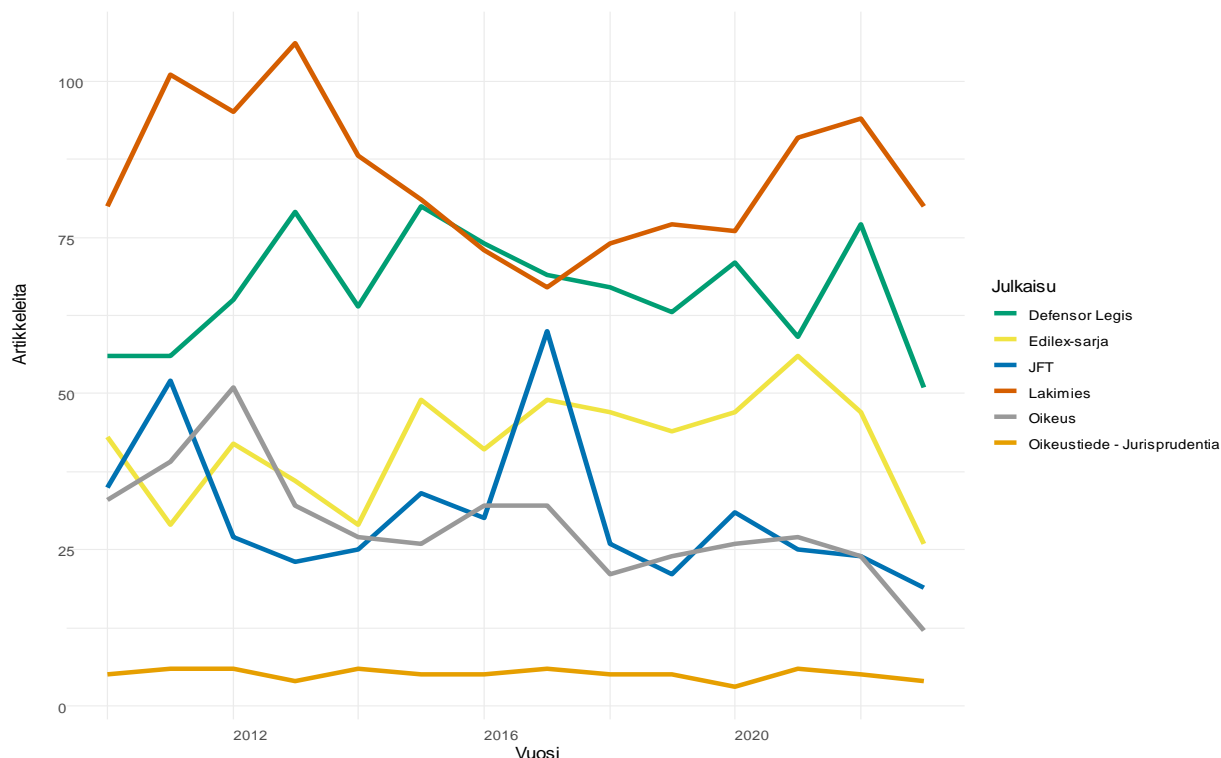
aikana, jolloin hänet lasketaan tähän lukumäärän kahdesti. Jokaisesta julkaisusta kerättiin seuraavat tiedot: 1) artikkelin nimi, 2) lehti, 3) julkaisuvuosi, 4) ensisijainen ja toissijainen oikeudenala, 5) asiasanat, 6) kirjoittajien lukumäärä, 7) kirjoittajan nimi ja 8) kirjoittajan organisaatio. Keskityimme katsauksessamme erityisesti ajalliseen muutokseen.

Julkaisut luokiteltiin julkaisutyypin mukaan, jotka perustuvat lehtien käyttämään luokitteluun. Tässä tutkimuksessa vertaisarvioidulla artikkelilla tarkoitetaan tieteellistä artikkelia, jonka arvioi yksi tai useampi nime-
tön toimituksen ulkopuolinen asiantuntija. Arvion perusteella toimitus päättää artikkelin julkaisemisesta. Artikkelilla tarkoitetaan puolestaan tieteellistä artikkelia, jonka julkaisemisesta toimitus päättää ilman vertaisarviointimenettelyä. Lyhyempi kirjoitus on nimensä mukaisesti kirjoitus, joka on pituudeltaan lyhyempi kuin artikkelit. Kirja-arvostelu on kirjoitus, jossa kirjoittaja on arvioinut valitsemaansa kirjallista teosta. Oikeustapauskomentilla tarkoitetaan kirjoitusta, jossa on arvioitu jotakin oikeustapausta. Muu kirjoitus pitää luokitteluna sisällään kaikki muut kuin edellä mainitut kirjoitukset, kuten lyhyempiä keskustelupuheenvuoroja ja kannanottoja.

3 TUTKIMUSTULOKSET

3.1 JULKAISUJEN MÄÄRÄ JA TYYPIT

Vuosittain julkaistujen artikkeleiden määrä on vaihdellut jonkin verran vuosien 2010–2023 aikana. Eniten artikkeleita julkaistiin vuonna 2012 (286), vähiten vuonna 2023 (192). Määrällisesti eniten (1183) artikkeleita julkaistiin Lakimies-lehdessä. Määrä notkahti jonkin verran 2010-luvun puolivälissä, mutta sittemmin Lakimie-
hessä julkaistujen artikkeleiden määrä on jälleen kasvanut. Seuraavaksi eniten artikkeleita julkaistiin Defensor Legisissä (931) ja Edilex-sarjassa (585). JFT:n ja Oikeus-lehden julkaisumäärät ovat lähellä toisiaan. Oikeustiede–Jurisprudentia-julkaisusarjassa on julkaistu vuosittain 3–6 artikkelia. Kuviossa 1 on esitetty artikkeleiden määrä julkaisuittain.

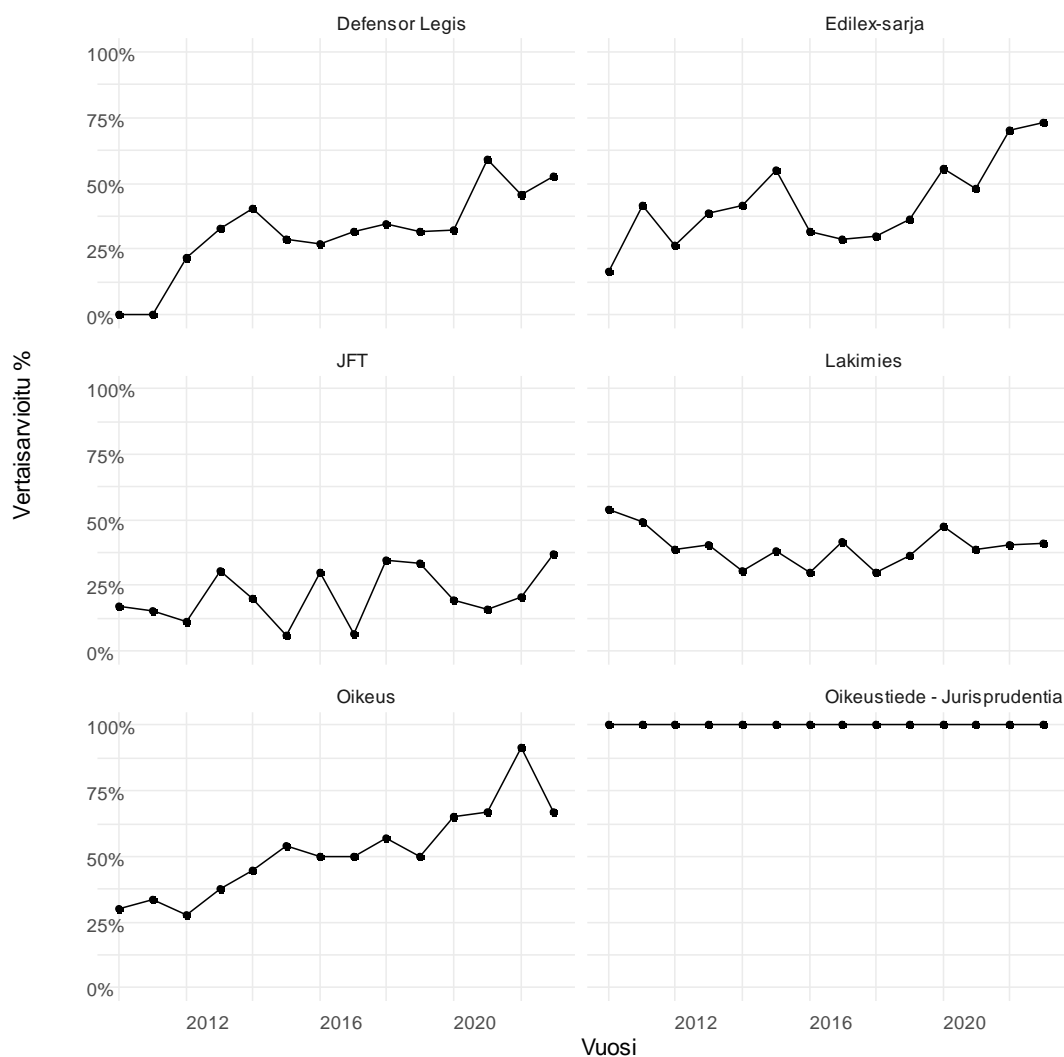
Kuvio 1. Artikkeleiden määrä vuosina 2010–2023 julkaisun mukaan.

Taulukossa 2 on esitetty artikkelityyppien jakauma julkaisun mukaan. Yleisin artikkelityyppi tarkastelluissa julkaisuissa on vertaisarvioitu artikkeli, joita oli 38 prosenttia vuosina 2010–2023 julkaistuista artikkeleista. Oikeustiede–Jurisprudentia-julkaisusarjassa julkaistaan ainoastaan vertaisarvioituja artikkeleita. Tämän jälkeen suurin vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus on Oikeus-lehdessä (48 %), jota seuraavat Edilex-sarja (42 %) ja Lakimies (40 %).

	Defensor Legis	Edilex-sarja	JFT	Lakimies	Oikeus	Oikeustiede - Jurisprudentia	Yhteensä
Asiantuntija-artikkeli	48 %	54 %	53 %	3 %	4 %	0 %	29 %
Kirja-arvostelu	5 %	0 %	3 %	17 %	1 %	0 %	7 %
Lyhyempi kirjoitus	8 %	1 %	16 %	17 %	32 %	0 %	13 %
Muu kirjoitus	2 %	0 %	4 %	11 %	14 %	0 %	6 %
Oikeustapauskommentti	5 %	4 %	5 %	11 %	0 %	0 %	6 %
Vertaisarvioitu artikkeli	32 %	42 %	19 %	40 %	48 %	100 %	38 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
N	931	585	432	1183	406	71	3608

Taulukko 2. Artikkelityyppien jakauma julkaisun mukaan, osuus kaikista vuosina 2010–2023 julkaistuista artikkeleista.

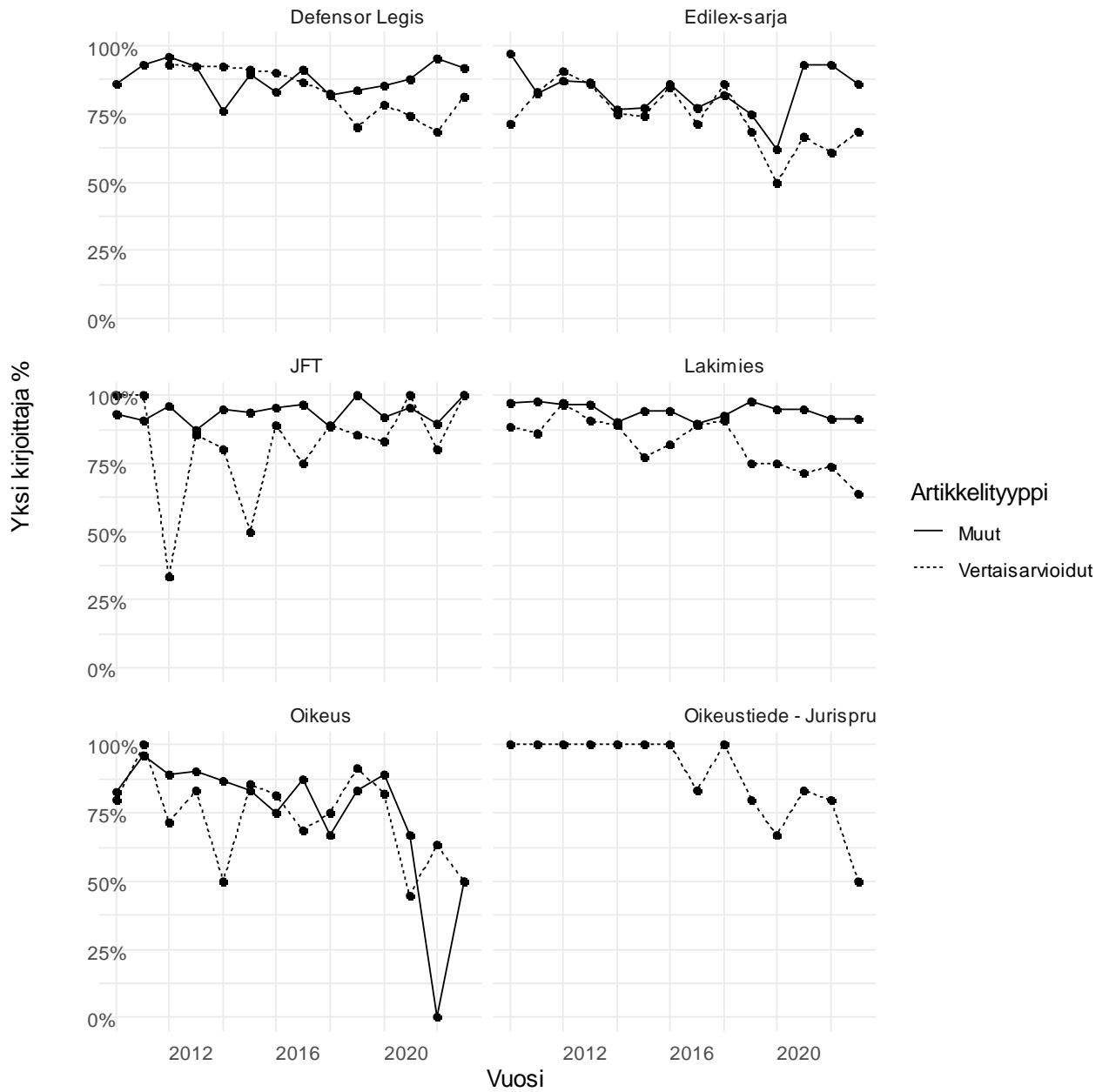
Koko seuranta-ajan keskiarvot peittävät kuitenkin alleen kiinnostavia ajallisia muutoksia. Kuviossa 2 on kuvattu vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus kaikista julkaistuista artikkeleista lehden ja julkaisuvuoden mukaan. Tarkastelu osoittaa, että vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus on kasvanut selvästi Oikeus-lehdessä ja Edilex-sarjassa, mutta viime vuosina myös Defensor Legisissa. Lakimiehessä sen sijaan vertaisarvioitujen artikkeleiden määrä on pysynyt vakaana seurantajaksolla.

Kuvio 2. Vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus (%) kaikista julkaistuista artikkeleista julkaisun ja julkaisuvuoden mukaan.

Toinen keskeinen julkaisukäytännössä havaittava muutos koskee kirjoittajien määrää. Oikeustieteessä on perinteisesti kirjoitettu artikkeleita yksin, mutta yhteiskirjoittajuus näyttää seurantajaksolla yleistyneen jonkin verran. Vuosina 2010–2012 julkaistuista artikkeleista 91,6 prosentissa oli yksi kirjoittaja, 6,8 prosentissa kaksi kirjoittajaa ja 1,6 prosentissa kolme tai useampi kirjoittaja. Vuosina 2021–2023 julkaistuissa artikkeleissa vastaavat osuudet olivat 80,1 % (1 kirjoittaja), 13,6 % (2 kirjoittajaa) ja 6,3 % (3 + kirjoittajaa).

Vertaisarvioituissa artikkeleissa muutos on ollut jopa suurempaa, sillä 2010–2012 yksin kirjoitettujen artikkeleiden osuus oli 89 prosenttia, 2021–2023 69 prosenttia. Kuviossa 3 on esitetty vastaavat tiedot lehden mukaan – yksin kirjoitettujen artikkeleiden osuus näyttää laskeneen viime vuosina kaikissa muissa lehdissä paitsi JFT:ssä. Kuvaavaa on, että kaikki Oikeustiede–Jurisprudentia-lehdessä vuosina 2010–2016 julkaistut artikkelit olivat yhden kirjoittajan tekemiä, mutta vuonna 2023 joka toisessa artikkelissa oli useampi kuin yksi kirjoittaja.

Kuvio 3. Yhden kirjoittajan julkaisujen osuus vertaisarvioiduista ja muista julkaisuista lehden ja julkaisuvuoden mukaan

3.2 TUTKIJOIDEN JULKAISUMÄÄRÄT

Taulukossa 3 esitetään eri julkaisuiden vuosittainen yhteen laskettu määrä artikkelien ja kirjoittajien osalta sekä se, kuinka monta erillistä henkilöä on kirjoittanut julkaisuihin. Vuodesta 2010 vuoteen 2023 määrät ovat vähän vaihdelleet vuosittain. Erillisten henkilöiden keskiarvo on 232, kirjoittajien 302 ja artikkelien 257. Vuonna 2023 erillisten henkilöiden määrä laski 196:een, kirjoittajien määrä oli 254 ja artikkeleiden määrä 192. On mahdollista, että koronavuosien 2021–2022 julkaisujen määrän kasvu heijastuu vuoden 2023 hieman

pienempään julkaisumäärään. Joka tapauksessa näyttää siltä, että oikeustieteellisiin julkaisuihin kirjoittavien henkilöiden määrä on pysynyt vakaana tai jopa kasvanut hieman tarkastelujaksolla.

Taulukko 3. Erillisten henkilöiden, kirjoittajien ja artikkeleiden määrä vuosittain.

Vuosi	Erillisiä henkilöitä	Kirjoittajia yhteensä	Artikkeleita
2010	211	282	252
2011	234	307	283
2012	232	322	286
2013	217	308	280
2014	219	281	239
2015	220	318	275
2016	223	293	255
2017	272	339	283
2018	231	290	240
2019	233	287	234
2020	251	328	254
2021	235	335	264
2022	276	359	271
2023	196	254	192
	1523	4303	3608

Taulukossa 4 esitetään kymmenen eniten julkaisuja tehnyttä tutkijaa ja heidän julkaisuidensa lukumäärät lehden mukaan. Tässä taulukossa ovat mukana kaikki julkaisutyytit. Useimmilla tutkijoilla julkaisutoiminta keskittyy yhteen tai kahteen julkaisuun, mutta Jyri Paasonen ja Tuula Linna ovat julkaisseet kaikissa eri julkaisuissa. Ylipäätään paljon julkaisseista tutkijoista monet ovat julkaisseet useita artikkeleita Edilex-sarjassa. Tässä joukossa Edilex-julkaisujen osuus kaikista julkaisuista on 51 prosenttia, kun koko aineistossa Edilex-sarjan osuus on ainoastaan 16 prosenttia.

Taulukko 4. Kymmenen eniten julkaissutta tutkijaa.

Nimi	Defensor Legis	Edilex-sarja	JFT	Lakimies	Oikeus	Oikeustiede -	
						Jurisprudentia	Yhteensä
Koskinen Seppo	1	61	0	0	0	0	62
Myrsky Matti	31	0	0	22	4	0	57
Keinänen Anssi	0	26	0	8	5	0	39
Saarinen Mauri	2	35	0	0	0	0	37
Tolvanen Matti	13	3	1	18	1	0	36
Muukkonen Matti	1	17	0	8	9	0	35
Määttä Kalle	1	30	0	4	0	0	35

Paasonen Jyri	6	16	4	2	3	1	32
Linna Tuula	11	2	1	13	3	1	31
Sutela Mika	8	11	1	9	0	0	29

Taulukossa 5 on esitetty vastaavat tiedot vertaisarvioitujen artikkeleiden osalta. Matti Muukkonen ja Eelis Paukku ovat kirjottaneet eniten vertaisarvioituja artikkeleita. Edilex-sarjan merkitys korostuu myös tässä vertailussa, mutta osuus kaikista julkaisuista (41 %) tässä joukossa on kuitenkin kaikkia artikkeleita pienempi.

Taulukko 5. Kymmenen eniten vertaisarvioitua artikkelia kirjoittanutta tutkijaa.

Nimi	Defensor Legis	Edilex-sarja	JFT	Lakimies	Oikeus	Oikeustiede -	
						Jurisprudentia	Yhteensä
Muukkonen Matti	1	15	0	2	7	0	25
Paukku Eelis	4	18	0	1	1	1	25
Keinänen Anssi	0	16	0	5	3	0	24
Paasonen Jyri	5	6	4	0	2	1	18
Kallio Heikki	7	5	0	2	1	0	15
Linna Tuula	5	0	0	6	2	1	14
Tolvanen Matti	5	3	0	5	1	0	14
Voutilainen Tomi	4	8	0	1	1	0	14
Hoffrén Mia	5	1	0	6	0	1	13
Pönkä Ville	8	0	0	5	0	0	13

3.3 OIKEUDENALAT JA ASIASANAT

Aineistossa oli saatavilla seitsemänluokkainen luokitus oikeudenalasta, jota artikkeli käsittelee. Tämä tieto puuttui noin 10 prosentista artikkeleita (kohtalaisen tasaisesti yli seuranta-ajan), joten alla olevat tiedot kuvaavat vain niitä artikkeleita (taulukko 6), joista tieto oli saatavilla. Valtaosa artikkeleista oli merkitty edustavan vain yhtä oikeudenalaa, mutta osassa oikeudenaloja oli useampi. Siksi seuraavaksi esitetyt prosenttiluvut eivät summaudu sataan.

Koko seuranta-aikana suosituin oikeudenala oli rikos- ja prosessioikeus, jota edusti 34,5 prosenttia julkaisuista. Tämä osuus kasvoi hieman vertailtaessa kolme vuotta seurannan alussa (2010–2012) ja lopussa (2021–2023). Vastaavasti myös julkisoikeuden alaan kuuluvien julkaisujen osuus kasvoi. Siviilioikeuden alaan kuuluvien samoin kuin yritysoikeutta tai vero-oikeutta käsittelevien julkaisujen osuus näyttää sen sijaan hieman laskeneen. Työ- ja sosiaali oikeuden alaan kuuluvien julkaisujen osuus on pysynyt vakaana noin kymmenessä prosentissa.

Julkaisuiden profiilit poikkeavat toisistaan kohtalaisen paljon oikeudenalojen suhteen. Rikos- ja prosessioikeutta käsitteleviä artikkeleita julkaistaan verrattain usein kaikissa foorumeissa, mutta esimerkiksi yritystoimintaa käsittelevät artikkelit korostuvat selvästi Defensor Legisissa, työ- ja sosiaali oikeudelliset kirjoitukset Edilex-sarjassa ja julkisoikeuden alaan kuuluvat artikkelit Oikeus-lehdessä. Tarkempi analyysi oikeudenaloista vaatisi kuitenkin artikkeleiden sisällön syvällisempää analyysia sekä tietysti julkaisuiden mahdollisten toimituksellisten painotusten tarkastelua eri aikoina.

Taulukko 6. Artikkeleiden oikeudenalat (% kaikista julkaisuista) koko seuranta-aikana sekä seurannan alussa (2010–12) ja lopussa (2021–2023).

	2010– 2023	2010– 2012	2021– 2023
Siviilioikeus	19.1	22.7	18.7
Yritystoiminta	22.3	22.6	18.7
Verotus	8.1	8.1	6.5
Työ- ja sosiaali oikeus	9.8	9.8	9.3
Ympäristö	4.9	4.3	5.5
Rikos- ja prosessioikeus	31.4	32.5	34.5
Julkisoikeus	26.0	27.6	29.0

Oikeustieteellisissä julkaisuissa on havaittu mielenkiintoisia trendejä avainsanojen osalta vuosina 2010–2023 (taulukko 7). Julkaisuissa esiintyvät avainsanat antavat hyvän kuvan siitä, mitkä aiheet ovat olleet keskeisiä oikeustieteellisessä tutkimuksessa. Vuosina 2010–2023 eniten käytetty avainsana oli "rikosoikeus", joka esiintyi 160 kertaa. Tämä osoittaa rikosoikeudellisten kysymysten merkityksen tutkijoiden keskuudessa. Toiseksi eniten käytetty avainsana oli "Euroopan unioni", jota käytettiin 152 kertaa, mikä viittaa EU-oikeuden jatkuvasti kasvavaan vaikutukseen kansallisessa lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä. "Ihmisoikeudet" ja "perusoikeudet" olivat myös suosittuja aiheita, esiintyen 144 ja 142 kertaa. Tämä korostaa ihmisoikeuskysymysten keskeisyyttä oikeustieteen tutkimuksessa. "Osakeyhtiö" ja "Euroopan unionin tuomioistuin" olivat myös merkittäviä avainsanoja, mikä kertoo talusoikeudellisten ja EU-oikeudellisten kysymysten tärkeydestä.

Mielenkiintoista on myös huomata, että tietyt avainsanat ovat saavuttaneet erityistä huomiota tiettyinä ajanjaksoina. Esimerkiksi vuosina 2010–2012 "ihmisoikeudet" ja "perusoikeudet" olivat keskeisiä aiheita, kun taas vuosina 2021–2023 "rikosoikeus" ja "Euroopan unioni" korostuivat jälleen. Oikeustieteellisessä tutkimuksessa on pysytty ajan hermolla ja reagoitu nopeasti muuttuviin oikeudellisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Tämä osoittaa oikeustieteen kyvyn sopeutua uusiin haasteisiin ja tarjota ajankohtaista tietoa. Esimerkiksi vuosina 2021–2023 "covid-19" ja "digitalisaatio" ovat nousseet esille tutkimuksissa.

Taulukko 7. 20 yleisintä asiasanaa (lukumäärä) koko seuranta-aikana sekä seurannan alussa (2010–2012) ja lopussa (2021–2023)

Asiasana	2010– 2023	Asiasana	2010– 2012	Asiasana	2021– 2023
Rikosoikeus	160	Ihmisoikeudet	43	Rikosoikeus	53
Euroopan unioni	152	Perusoikeudet	37	Euroopan unioni	52
Ihmisoikeudet	144	Vahingonkorvaus	30	Verotus	37
Perusoikeudet	142	Välimiesmenettely	30	EU-oikeuden soveltaminen	36
Osakeyhtiö	129	Rikosoikeus	27	Osakeyhtiö	35
Euroopan unionin tuomioistuin	106	Osakeyhtiö	24	Ihmisoikeudet	30
Vahingonkorvaus	106	Sopimus	24	Perusoikeudet	29
Verotus	103	Euroopan unioni	23	Henkilötieto	28

Sopimus	99	Julkiset hankinnat	23	Tietosuoja	26
Oikeudenkäynti	88	Oikeudenkäynti	23	Tuomioistuin	26
Kilpailu	83	Euroopan ihmisoikeussopimus	22	Perustuslaki	24
Välimiesmenettely	83	Eurooppaoikeus	19	Sananvapaus	24
Julkiset hankinnat	81	Kansainvälinen prosessioikeus	18	Arvonlisävero	23
				Euroopan unionin tuomiois- tuin	23
Eurooppaoikeus	80	Verotus	16		
		Euroopan ihmisoikeustuomiois- tuin	15	Oikeudenkäynti	23
Tietosuoja	75	Sananvapaus	15	Oikeushistoria	22
Tuomioistuin	75	Kilpailu	14	Covid-19	21
EU-oikeuden soveltaminen	74	Euroopan unionin tuomioistuin	13	Ympäristönsuojelu	21
Henkilötieto	71	Itsekriminointisuoja	13	Digitalisaatio	20
Korkein oikeus	69	Tuomioistuin	13	Oikeudenkäynti rikosasiassa	20
Perustuslaki	68	Työsuhde	13	Sopimus	20

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yleisoikeustieteellisissä julkaisuissa vuodesta 2010 vuoteen 2023 julkaistujen artikkeleiden määrä on vaihdellut jonkin verran, mutta se on pysynyt suhteellisen vakaana, 230–290 artikkelin välillä useimpina vuosina. Eniten artikkeleita julkaistiin Lakimies-lehdessä, jonka jälkeen seurasivat Defensor Legis ja Edilex-sarja. Vertaisarvioidut artikkelit ovat nousseet merkittäviksi oikeustieteen julkaisuissa, sillä 38 % vuosina 2010–2023 julkaistua artikkeleista oli vertaisarvioituja. Tämä osoittaa akateemisten tason nousun.

Oikeustieteellisessä tutkimuksessa on perinteisesti ollut yleistä yksin kirjoittaminen, mutta yhteiskirjoittajuus on kasvanut 2010-luvun alun jälkeen. Vuonna 2021–2023 yksin kirjoitettujen artikkeleiden osuus oli laskenut 80 %:iin, kun taas kaksi tai useampi kirjoittaja oli mukana 19,9 %:ssa artikkeleista. Vertaisarvioituissa artikkeleissa yksin kirjoittaminen on vähentynyt merkittävästi. Eniten julkaisseissa tutkijoissa useimmat tutkijat keskittyivät yhteen tai kahteen julkaisuun, mutta yksittäisiä tutkijoita on julkaissut myös useissa eri julkaisusarjoissa. Sama korostui myös eniten vertaisarvioituja artikkeleita kirjoittaneissa tutkijoissa.

Valtaosa artikkeleista käsittelee rikos- ja prosessioikeutta (34,5 %), jonka osuus on hieman kasvanut seuranta-aikana. Julkisoikeuden osuus on myös kasvanut, mutta siviilioikeuden sekä yritystoiminnan ja verotuksen osuudet ovat laskeneet. Työ- ja sosiaali oikeuden osuus on pysynyt vakaana noin 10 prosentissa. Oikeustieteellisissä julkaisuissa vuosina 2010–2023 yleisimmät avainsanat olivat "rikosoikeus", "Euroopan unioni" ja "ihmisoikeudet". Tämä osoittaa, että rikosoikeudelliset ja EU-oikeudelliset kysymykset sekä ihmisoikeudet ovat olleet keskeisiä tutkimusteemoja. Eri vuosina korostuivat eri avainsanat, mikä kertoo oikeustieteen muuttamisesta ajankohtaisiin oikeudellisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Yleisesti voidaan päätellä, että oikeustieteellisten julkaisujen määrä on vakaa ja että vertaisarvioinnin rooli on vahvistunut. Lisäksi yhteiskirjoittajuus on yleistymässä, mikä viittaa oikeustieteellisen tutkimuksen monipuolistumiseen ja yhteistyön lisääntymiseen. Myönteisenä voi pitää myös sitä, että oikeustieteellistä tutkimusta tekevien henkilöiden määrä ei näytä ainakaan vähentyneen seuranta-aikana ja että artikkeleissa on vuosittain yli 200 henkilön kirjoituksia mukana.

Tässä katsauksessa on tarkasteltu oikeustieteellisten julkaisuiden trendejä ja kehitystä. Tässä yhteydessä ei ole tehty tarkempaa analysointia, kuten monilla muilla tieteenaloilla tehdään skientometrisiä ja sosiaalisia verkostanalyyssejä, jotka perustuvat bibliometriikkaan. Oikeustieteen näkökulmasta voisi olla jatkossa hyödyllistä tarkastella, mitkä akateemiset ja toimitukselliset tekijät ovat johtaneet muutokseen ja miten tämä vaikuttaa julkaisujen laatuun ja tieteelliseen merkittävyyteen.

Lisäksi olisi kiinnostavaa tutkia, onko yhteiskirjoittajuuden lisääntyminen merkki syvemmistä muutoksista tutkimuskulttuurissa, esimerkiksi oikeustieteellisen tutkimuksen monipuolisuuden lisääntymisestä, suuremmista tutkimushankkeista tai kirjoittajien tarpeesta saada laajempaa asiantuntemusta artikkeleiden tueksi. Olisi myös mielenkiintoista tutkia, miten erilaiset oikeustieteelliset julkaisut heijastuvat käytännössä oikeuselämään, kuten lainsäädäntöön ja oikeuskäytäntöön. Erityisesti voisi tarkastella, missä määrin näihin julkaisuihin viitataan lainsäädännön esitöissä tai oikeuden päätöksenteossa.

LÄHTEET

Alvesalo, A., Kivivuori, J. and Koillinen, M. (2003) 'Oikeuden nykytutkijoihin eniten vaikuttaneet henkilöt', *Oikeus*, 2003, pp. 163–169.

Alvesalo, A., Honkatukia, P., Kivivuori, J. and Melander, S. (2010) 'Oikeuden nykytutkijoihin eniten vaikuttaneet henkilöt 2010', *Oikeus*, 2010, pp. 269–277.

Moed, H. F. (2005) *Citation Analysis in Research Evaluation*. Springer.

Rousseau, R., Egghe, L. and Guns, R. (2018) *Becoming Metric-Wise: A Bibliometric Guide for Researchers*. Elsevier.

Ervasti, K. (2011) 'Professorit kaapin päällä – viittaaminen oikeustieteellisissä lehdissä', *Lakimies*, 2011, pp. 870–887.

Ervasti, K. (2012) 'Viittaaminen oikeustieteellisissä väitöskirjoissa', *Lakimies*, 2012, pp. 1012–1029.